

این چیزی است که الله برای دختران آدم مقدر کرده است، همه ی اعمال یک حاجی را انجام بده غیر از طواف خانه ی کعبه؛ تا پاک شوی.

از عایشه رضی الله عنها روایت است که می گوید: همراه رسول الله صلی الله علیه وسلم برای حج خارج شدیم؛ وقتی به منطقه سرف رسیدیم، دچار عادت ماهانه شدم. رسول الله صلی الله علیه وسلم درحالی نزد من آمد که گریه می کردم. فرمود: «ما يُبْكِيكَ؟» «چه چیزی تو را به گریه آورده است؟» گفتم: به الله سوگند دوست داشتم امسال (برای حج) بیرون نشوم. فرمود: «ما لك؟ لَعَلَّكَ تَفْسِتُ؟» «چه اتفاقی افتاده است؟ نکند حیض شده ای؟» گفتم: بله. فرمود: «هَذَا شَيْءٌ كَتَبَهُ اللَّهُ عَلَى بَنَاتِ آدَمَ أَفْعَلِي مَا يَفْعَلُ الْحَاجُّ عَيْرَ أَنْ لَا تَطُوفِي بِالْبَيْتِ حَتَّى تَطْهُرِي» «این چیزی است که الله برای دختران آدم مقدر کرده است، همه ی اعمال یک حاجی را انجام بده غیر از طواف خانه ی کعبه؛ تا پاک شوی». عایشه رضی الله عنها می گوید: وقتی به مکه رسیدیم رسول الله صلی الله علیه وسلم به اصحابش فرمود: «اجْعَلُوهَا عُمْرَةً» «عمره بجای آورید». در نتیجه مردم همه از احرام بیرون شدند مگر کسانی که با خود قربانی آورده بودند. عایشه می گوید: رسول الله صلی الله علیه وسلم و ابوبکر و عمر و افراد ثروتمند با خود قربانی آورده بودند. سپس چون (به منی) رفتند، احرام بستند. عایشه می گوید: روز قربانی پاک شدم. پس رسول الله صلی الله علیه وسلم به من دستور داد تا طواف افاضه را بجا آورم و من چنین کردم. برای ما گوشت گاو آوردند. من گفتم: این چیست؟ گفتند: رسول الله صلی الله علیه وسلم به جای زنان خویش، گاو قربانی کرده است. وقتی شب نزول از منی فرا رسید، گفتم: یا رسول الله، مردم با ادای حج و عمره باز می گردند و من فقط با یک حج؛ پس رسول الله صلی الله علیه وسلم به عبدالرحمن بن ابی بکر دستور داد و او مرا بر پشت شترش سوار نمود. به یاد دارم که چون جوان و کم سن و سال بودم، مرا چرت گرفت و صورتم به عقب کجاوه شتر می خورد. تا اینکه به تنعیم رسیدیم؛ من در آنجا نیت عمره نموده و احرام عمره بستم، به جای عمره ای که مردم انجام داده بودند.

[صحیح است] [به روایت مسلم]

معنای حدیث عایشه رضی الله عنها: «همراه رسول الله صلی الله علیه وسلم برای بجا آوردن حج خارج شدیم؛ یعنی: از مدینه به سمت مکه خارج شدیم. رسول الله صلی الله علیه وسلم روز شنبه، درحالی که هنوز پنج روز از ماه ذوالقعدة باقی مانده بود، پس از اینکه نماز ظهرش را چهار رکعت خواند بیرون شد. سپس بسوی ذوالحلیفه رفته و در آنجا نماز عصرش را دو رکعت خواند. عایشه می گوید: «لا تَذْكُرْ إِلَّا الْحَجَّ» و در روایتی آمده است: «لا تَرَى إِلَّا الْحَجَّ» یعنی نیت مان بجا آوردن حج بود. در روایت صحیح دیگری آمده است که می گوید: «برخی از ما نیت عمره و برخی نیت حج کرده بودند و من از جمله کسانی بودم که نیت عمره داشتم». در نتیجه اینکه می گوید: نیتی جز حج کردن نداشتیم، از چند حال خارج نیست: اول: منظور ایشان اصل فریضه حج است، نه بیان نوع مناسکی که برای آن احرام بسته اند. دوم: منظور ایشان زمانی است که از مدینه خارج شده و هنوز به میقات نرسیده و مُحْرَم نشده بودند. سوم: منظورش سایر صحابه است نه خود ایشان. "تا اینکه به سرف رسیدیم"، یعنی به منطقه ای رسیدند به نام سَرَف؛ این منطقه نزدیک مکه است. "من دچار عادت ماهانه (حیض) شدم. و رسول الله علیه السلام درحالی نزد من آمد که گریه می کردم. فرمود: «چه چیزی تو را به گریه آورده است؟» گفتم: به الله سوگند دوست داشتم امسال (برای حج) بیرون نمی شدم. ایشان از آنجا که دچار عادت ماهانه شده بود آرزو نمود که کاش امسال همراه دیگران خارج نمی شد، چون گمان می کرد اگر حیض شود نمی تواند اعمال حج را بجا آورد و از این خیر بی بهره می شود. رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «ما لك؟ لَعَلَّكَ تَفْسِتُ؟» «تو را چه شده، نکند

حیض شده ای؟" گفتم: بله. فرمود: «این چیزی است که الله بر دختران آدم مقدر کرده است» یعنی: حیض مسئله ای است که در تقدیر دختران آدم نوشته شده است و تنها مخصوص تو نیست و بدست تو هم نیست. پس جای گریستن ندارد. "همه ی اعمال یک حاجی را انجام بده غیر از طواف خانه کعبه؛ تا پاک شوی" و به این ترتیب رسول الله صلی الله علیه وسلم به او خبر می دهد که حیض مانع انجام مناسک حج نیست و در احرام او خللی ایجاد نمی کند و باید همان اعمالی را که حاجی انجام می دهد، انجام دهد، اعمالی چون: وقوف در عرفه، منی، مزدلفه، رمی جمرات و سایر اعمال حج غیر از طواف و طواف را باید زمانی انجام دهد که از حیض پاک شده و غسل نماید. "در ادامه عایشه می گوید: وقتی رسول الله صلی الله علیه وسلم به مکه رسید، به اصحابش گفت: «عمره بجا آورید» یعنی: وقتی رسول الله صلی الله علیه وسلم به مکه رسید به کسانی که با خود قربانی نیاورده بودند دستور داد احرام خود را به عمره تبدیل کنند؛ پس آنکه احرام حج بسته، اما قربانی به همراه ندارد، احرامش برای حج را به عمره تبدیل نموده و طواف کرده، سعی صفا و مروه را انجام داده و موی سرش را کوتاه کند. و به این ترتیب از احرامش بیرون شود. و در روایت دیگری از مسلم آمده است: رسول الله به آن دسته از ما که قربانی نیاورده بودند، دستور داد از احرام بیرون شوند (و همه چیز برای آنان حلال شود). ما پرسیدیم: چه چیز حلال می شود؟ فرمود: «همه چیز حلال می شود». "عایشه می گوید: همه جز کسانی که با خود قربانی داشتند، از احرام بیرون شدند. و رسول الله صلی الله علیه وسلم و ابوبکر و عمر و افراد ثروتمند با خود قربانی داشتند". یعنی: کسانی که با خود قربانی نداشتند پس از طواف، سعی میان صفا و مروه و کوتاه کردن مو، از احرام بیرون شدند، اما رسول الله صلی الله علیه وسلم و ابوبکر و عمر و کسانی که توانایی داشتند و با خود قربانی آورده بودند، بر احرام شان باقی ماندند. زیرا آنها قربانی آورده بودند و هرکس قربانی بیاورد، اجازه ندارد احرام حش را تبدیل به عمره نماید؛ زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم می فرماید: «قَلُّوا أَلْبَسْتُ الْهَدْيَ لَفَعَلْتُ مِثْلَ الَّذِي أَمَرْتُكُمْ»؛ «اگر من هدی همراه نمی آوردم، همان کاری را که شما را به آن دستور دادم، انجام می دادم». "عایشه می گوید: «سپس چون (به منی) رفتند، احرام بستند» یعنی: کسانی که طواف نموده و سعی بین صفا و مروه انجام دادند و موهای خود را کوتاه کردند، وقتی در روز ترویه یعنی روز هشتم ذوالحجه به منی رفتند، احرام حج بستند. "عایشه رضی الله عنها در ادامه می گوید: «روز قربانی پاک شدم» یعنی: روز دهم ذوالحجه که بخاطر ذبح قربانی ها روز قربانی نامیده می شود، از حیض پاک شد. "می گوید: «رسول الله به من دستور داد تا طواف افاضه را بجا آورم و من چنین کردم»" یعنی: پس از آنکه در روز قربانی از حیض پاک شد، رسول الله صلی الله علیه وسلم به او فرمان داد که طواف افاضه را بجا آورد و او نیز چنین کرد. "می گوید: «برای ما گوشت گاو آوردند. من گفتم: این چیست؟»" یعنی: برای ایشان و زنانی که همراهش بودند گوشت گاو آوردند و ایشان در مورد آن سؤال کرد. "گفتند: «رسول الله صلی الله علیه وسلم بجای زنان خویش گاو قربانی کرده است»" یعنی: رسول الله صلی الله علیه وسلم برای هریک از زنانش گاوی قربانی نموده است. "«فَلَمَّا كَانَتْ لَيْلَةُ الْحَصْبَةِ»" یعنی: وقتی شب نزول از منی فرا رسید، این شب بعد از ایام تشریق است و از این جهت به آن «حصبه» می گویند که آنها از منا بیرون می شوند و شب را در محصب سپری می کنند. در روایت بخاری آمده است: «سپس رسول الله صلی الله علیه وسلم اندکی در محصب خوابید. آنگاه بسوی خانه کعبه رفته و طواف نمود». "عایشه می گوید: گفتم: «یا رسول الله، مردم با ادای حج و عمره باز می گردند و من با ادای فقط یک حج!»" یعنی: آنها که متمتع بودند یک حج جدا و یک عمره ی جدا بجا آوردند و من که قارن بودم، بدون بجا آوردن عمره ی مفرده باز می گردم. در حج قرآن عمره با داشتن نیت آن، داخل در حج است. و در روایت مسلم آمده است: «آیا مردم با دو اجر بر می گردند و من با یک اجر؟»؛ ایشان می خواست یک عمره مفرده و جدا از حج به جا آورد، چنانکه سایر امهات المؤمنین و صحابه چنین کردند و حج را تبدیل به عمره نمودند و عمره را کامل کردند و پیش از روز ترویه از احرام عمره خارج شدند؛ سپس در روز ترویه در مکه احرام حج بستند و به این ترتیب یک عمره ی مفرده و یک حج به جا آوردند. اما عایشه رضی الله عنها یک عمره ممزوج با حج قرآن بجا آورد نه عمره جدا؛ پس رسول الله صلی الله علیه وسلم به او گفت: «یوم النفر (دوازده ذی الحجه) طوافت برای حج و عمره بوده»؛ یعنی: هر دو، هم حج و هم عمره برایت محسوب شد. اما ایشان امتناع نموده و می خواست یک عمره جدا داشته باشد همانطور که بقیه داشتند. "عایشه می گوید: «رسول الله صلی الله علیه وسلم به عبدالرحمن بن ابی بکر دستور داد و او مرا بر پشت شترش نمود»" یعنی: رسول الله صلی الله علیه وسلم به برادر عایشه عبدالرحمن بن ابی بکر رضی الله عنهما امر نمود که عایشه رضی الله عنها را به تنعیم ببرد، تا از آنجا عمره اش را شروع نماید و همانند سایر مردم باشد. و چنانکه در روایت مسلم آمده، عبدالرحمن ایشان را پشت سر خود بر شترش سوار کرد. "عایشه می گوید: «من به یاد دارم که چون جوان و کم سن و سال بودم، مرا چرت گرفت و صورتم به عقب کجاوه شتر می خورد»" یعنی: وقتی پشت سر عبدالرحمن سوار شد تا به تنعیم برود، او را چنان چرت گرفت که از شدت چرت، سرش به عقب کجاوه برخورد می کرد. "«تا اینکه به تنعیم رسیدیم و من در آنجا

نیت عمره نموده و احرام عمره بستم، به جای عمره ای که مردم انجام داده بودند» یعنی: وقتی به تنعیم رسیدند، عایشه رضی الله عنها نیت عمره ی مستقل نمود بجای عمره ای که مردم در اول انجام داده بودند. و در روایتی در صحیحین آمده که وقتی عایشه عمره اش را ادا کرد، رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمودند: «این بجای عمره توسست». یعنی: این عمره بجای عمره ای است که می خواستی بصورت جدا و بدون ممزوج بودن با حج انجام دهی اما حیض تو را از آن باز داشت.

<https://sunnah.global/hadeeth/fa/show/10010>

النجاة الخيرية
ALNAJAT CHARITY

